

Kad su ćelije tijesne, zatvorenici bjesne

Osnovni problem crnogorskih zatvora je njihova prebukiranost, a to prouzrokuje kršenja svih drugih prava što nerijetko dovodi do mučenja ili ponižavajućeg postupanja, smatra koordinator za ljudska prava u Građanskoj alijansi Milan Radović.

- Samim tim što spavate i boravite u uslovima koji su predviđeni za četiri osobe zajedno sa osam ili više osoba možemo zaključiti da nemate humane uslove - kazao je Radović.

Da su uslovi u ZIKS-u zaista loši pokazuju brojne analize i izvještaji - od ombudsmana preko nevladinih do međunarodnih organizacija. Zatvorenici navode da ruinirane, prljave i vlažne prostorije s krevetima na tri sprata i memljivim dušecima nijesu rijetkost.

Sumornu sliku upotpunjuje podatak da je 50 odsto zatvorenika imalo iskustvo s narkoticima ili još koristi drogu, koja tajnim kanalima stiže do ćelija.

Razlog za brigu je i činjenica da boravak u zatvorima obično ne donosi bitniju promjenu u ponašanju osuđenih i da najveći broj njih poslije izlaska ponovo čini krivična djela. Očigledno je da se problem ne rješava samo time što će se neko izvjesno vrijeme smjestiti iza rešetaka i izopštiti iz zajednice. Jer svrha sankcija nije da osuđenik sjedi besposlen i zaključan i da čeka dan kada će ga pustiti na slobodu.

Radović smatra da se problem kapaciteta zatvora može riješiti boljom procedurom za dobijanje uslovnog otpusta, a da država ne može da gubi tim institutom.

- Pravo osuđenog se poštuje da dobije uslovan otpust ako je imao primjereno vladanje. Na taj način se značajno doprinosi popravljaju uslova za boravak onih osoba koje izdržavaju kaznu zatvora a nemaju uslove za uslovan otpust jer su kod nas zatvori pretrpani u odnosu na smještajne kapacitete - rekao je Radović Mini.

Uslovni otpust je, kako je naveo, standard koji se primjenjuje u najvećem broju evropskih država.

Radović je ocijenio da je važno da taj institut počne sa primjenom u praksi, "a svi nedostaci će se onda lakše prevazići".

On smatra da je bolje rješenje da Komisija za uslovni otpust odlučuje o odobrenju zahtjeva osuđenika, a ne sud.

- Ljudi koji su na uslovnom otpustu imaju i dalje na teret obaveze samo što kaznu u nastavku služe u svom mjestu prebivališta. Pravila su jasna i obavezujuća za osuđena lica i ukoliko ih prekrše gube dalje pravo na uslovan otpust - rekao je Radović.

Država mora, smatra on, i u ovom slučaju ostvarivanja prava, da postavi jasna pravila i da ih na jednak način primjenjuje za sve građane.

Radović smatra da je dobro rješenje i da neko ko je izdržao dvije trećine kazne zatvora, a pokazao dobro vladanje, treba ostatak kazne da izdržava na uslovnom otpustu, bez obzira da li se protiv tog lica vodi neki postupak.

On nije za to da se pravo a uslovan otpust unaprijed sužava propustima.

- Za to sam da se i u drugim slučajevima koji su sporni Ministarstvu pravde makar u propisima ostavi mogućnost da Komisija odlučuje o svakom konkretnom slučaju i da osuđena lica mogu da apliciraju a ne da unaprijed budu onemogućena - naveo je Radović.

Pretrpanost zatvora, kako je dodao, povlači za sobom i druge probleme, kršenja prava i sloboda osuđenika.

Radović je kazao da takva situacija ne odgovara ni zaposlenim u zatvorima, jer su i njima

otežani uslovi rada i "svima je interes da se sadašnje stanje što prije promijeni".

- Kada su zatvori prepunjeni onda ne postoji dovoljan stepen bezbjednosti, događaju se češće incidenti, mučenja, nehumana postupanja, lošija je medicinska zaštita, manje je prostora za slobodne aktivnosti ili kao što je slučaj u zatvoru u Bijelom Polju da ne postoji takav prostor i slično - precizirao je Radović.

M.V.R.

Uspostaviti alternativne sankcije

Koordinator u Građanskoj alijansi smatra da bi trebalo ubrzati proces uspostavljanja i sistema alternativnih sankcija, jer se dosta kasni usvajanje regulative u toj oblasti.

Radović je dodao da Građanska alijansa u posljednje vrijeme dobro sarađuje sa nadležnima u ZIKS-u.

On je kazao da je uprava te institucije odobrila zahtjev porodica, čiji su članovi na izdržavanju kazne, da posjete svoje srodnike i uvjere se u tvrdnje da li su bili pretučeni.

- To je prihvaćeno i ispoštovano i ti ljudi su u organizaciji ZIKS-a posjetili svoje srodnike u Bijelom Polju. I mi smo na tome zahvalni upravi zatvora - naveo je Radović.

Dominantno

Autor: *Mitar V. Rakèeviæ*

Ključne riječi: *ZIKS, ljudska prava, uslovi boravka, uslovni otpust, alternativne sankcije,*

Institucije u svojstvu subjekta:

Zavod za izvršenje krivičnih sankcija ZIKS, Građanska alijansa, Ombudsman, Agencija MINA, Ministarstvo pravde

Osobe u svojstvu subjekta:

Milan Radović

Teme:

Društvo » Kriminal, Vlada, NVO aktivnosti

МИЛАН РАДОВИЋ ИЗ ГРАЂАНСКЕ АЛИЈАНСЕ УПОЗОРАВА НА ПРОБЛЕМ ПРЕБУКИРАНОСТИ ЦРНОГОРСКИХ ЗАТВОРА

Кад су ћелије тијесне, затвореници бјесне

Основни проблем црногорских затвора је њихова пребукираност, а то проузрокује кршења свих других права што неријетко доводи до мучења или понижавајућег поступања, сматра координатор за људска права у Грађанској алијанси Милан Радовић.

— Самим тим што спавате и боравите у условима који су предвиђени за четири особе заједно са осам или више особа можемо закључити да нема те хумане услове — казао је Радовић.

Да су услови у ЗИКС-у заиста лоши показују бројне анализе и извјештаји — од омбудсмана преко невладиних међународних организација. Затвореници наводе да руиниране, прљаве и влажне просторије с креветима на три спрата и мемљивим душцима нијесу ријеткост.

Суморну слику употпуњује податак да је 50 одсто затвореника имало искуство с наркотицима или још користи дрогу, која тајним каналима стиже до ћелија.

Разлог за бригу је и чињеница да боравак у затворима обично не доноси битнију промјену у понашању осуђених и да највећи број њих послије изласка поново чини кривична дјела. Очигледно је да се проблем не рјешава само тиме што ће се неко извјесно вријеме смјестити иза решетака и изопштити из заједнице. Јер сврха санкција није да осуђеник сједи беспослен и заклаучан и да чека дан када ће га пустити на слободу.

Детаљ из затвора у Спуну

Радовић сматра да се проблем капацитета затвора може ријешити бољом процедуром за добијање условног отпуста, а да држава не може да губи тим институтом.

— Право осуђеног се поштује да добије услован отпуст ако је имао примјерено владање. На тај начин се значајно доприноси поправљању услова за боравак оних особа које издржавају казну затвора а немају услове за услован отпуст јер су код нас затвори претрпани у односу на смјештајне капацитете — рекао је Радовић Мини.

Условни отпуст је, како је навео, стандард који се примје-

њује у највећем броју европских држава.

Радовић је оцијенио да је важно да тај институт почне са примјеном у пракси, „а сви недостаци ће се онда лакше превазићи“.

Он сматра да је боље рјешење да Комисија за условни отпуст одлучује о одобрењу захтјева осуђеника, а не суд.

— Људи који су на условном отпусту имају и даље на терет обавезе само што казну у наставку служе у свом мјесту пребивалишта. Правила су јасна и обавезујућа за осуђеника и уколико их прекрше губе даље право на услован отпуст — рекао је Радовић.

Држава мора, сматра он, и у овом случају остваривања права, да постави јасна правила и да их на једнак начин примјењује за све грађане.

Радовић сматра да је добро рјешење и да неко ко је издржао двије трећине казне затвора, а показао добро владање, треба остатак казне да издржава на условном отпусту, без обзира да ли се против тог лица води неки поступак.

Он није за то да се право а

услован отпуст унапријед суђава пропустима.

— За то сам да се и у другим случајевима који су спорни Министарству правде макар у прописима остави могућност да Комисија одлучује о сваком конкретном случају и да осуђена лица могу да аплицирају а не да унапријед буду онемогућена — навео је Радовић.

Претрпаност затвора, како је додао, повлачи за собом и друге проблеме, кршења права и слобода осуђеника.

Радовић је казао да таква ситуација не одговара ни запосленим у затворима, јер су и њима отежани услови рада и „свима је интерес да се садашње стање што прије промијени“.

— Када су затвори препуњени онда не постоји довољан степен безбједности, догађају се чешће инциденти, мучења, нехумана поступања, лошија је медицинска заштита, мање је простора за слободне активности или као што је случај у затвору у Бијелом Пољу да не постоји такав простор и слично — прецизирао је Радовић.

М.В.Р.

ЗАПЛИЈЕЊЕНО ВИШЕ КОМАДА ОРУЖЈА У НЕЛЕГАЛНОМ ПОСЈЕДУ

Полиција хапси, тужиоци пуштају

Подгоричка полиција открила је током викенда више комада оружја које је било у нелегалном посједу три особе. Против осумњичених су поднијете кривичне пријаве и предати су тужиоцу, који их је након саслушања пустио да се у даљем поступку бране са слободе. У ноћи између петка и суботе, сат иза поноћи, полицији је пријављено да је у локалу „Инсомија“ дошло до свађе, током које је било и потезања пиштоља. Екипа униформисане полиције је отишла на лице мјеста и код Иване Гојковић из Подгорице су пронашли пиштољ калибра 7,65 милиметара са пет метака. Она је предата тужиоцу који је пустио након узимања изјаве.

Исте ноћи, око три сата ујутро, полиција је зауставила „дип“ будванских регистарских ознака, којим је управљао Стеван Стаматовић, код којег је пронађен пиштољ „магнум“ калибра 7,65 милиметара. Он је такође пуштен на слободу.

Спроводећи активности на сузбијању нелегалног ношења оружја, полиција је у недељу ујутро у центру града примјетила Драгана Глобаревића, који је када је видио полицију почео да бјежи и том приликом је одбацио пиштољ од себе. Он је синоћ предат тужиоцу.

Подгоричка полиција лишила је слободе, 16. фебруара 2012. године, Р.О., В.М. (17) и Н.Р. (15) из Подгорице, при-

времено одузела три ловачке пушке и поднијела кривичне пријаве због постојања основане сумње да су починили кривично дјело недозвољено држање оружја и експлозивних материја.

Служба обезбјеђења АД „Плантаже“, 16. фебруара 2012. године, око 14 часова, обавијестила је полицију да се на њиховом посједу, у мјесту Шипчаник, налази непозната мушка особа с ловачком пушком. Доласком на лице мјеста службеници полиције су затекли Р.О. који је код себе имао ловачку пушку „ИЖ 27“ 12мм. Даљом провјером је утврђено да Р.О. не посједује дозволу за држање и ношење овог оружја, о чему је обавијештен надлежни тужилац.

Истог дана, око 15 сати и 30 минута, такође у Шипчанику, на парцели фирме АД „Плантажа“, службеник обезбјеђења ове компаније је у близини Никоље цркве затекао малољетне В.М. и Н.Р. са двије ловачке пушке, „беикал“ и „црвена застава“. Том приликом малољетници су покушавали да се удаље са лица мјеста, па је службеник АД „Плантаже“ позвао Експозитуру за дежурство Подгорице и затражио помоћ полиције.

О овом догађају је обавијештен замјеник основног државног тужиоца у Подгорици, као и истражни судија Основног суда за малољетнике.

М.В.Р.-Д.Ж.

Успоставити алтернативне санкције

Координатор у Грађанској алијанси сматра да би требало убрзати процес успостављања и система алтернативних санкција, јер се доста касни усвајање регулативе у тој области.

Радовић је додао да Грађанска алијанса у последње вријеме добро сарађује са надлежним у ЗИКС-у.

Он је казао да је управа те институције одобрила захтјев породица, чији су чланови на издржавању казне, да посјете своје сроднике и увјере се у тврдње да ли су били претучени.

— То је прихваћено и испоштовано и ти људи су у организацији ЗИКС-а посјетили своје сроднике у Бијелом Пољу. И ми смо на томе захвални управи затвора — навео је Радовић.

ПРЕДСЈЕДНИК ОСНОВНОГ СУДА У РОЖАЈАМА ЗАХИТ ЦАМИЋ ЗАДОВОЉАН ПОСТИГНУТИМ РЕЗУЛТАТИМА

Судије биле ажурне

■Приоритет у раду су били предмети кривичних дјела са елементима корупције, грађење објеката без грађевинске дозволе, насиље у породици и породичној заједници, казао је Цамић

основу извршне исправе од којих смо завршили 93,09 одсто, као и 81,20 одсто предмета извршења на основу вјеродостојне исправе — саопштио је Захит Цамић, председник Основног суда.

На крају прошле године завршено је и 89 одсто неријешених предмета из 2010. и ранијих година.

— Лани је суд је радио са једним судијом мање што је битно утицало на ажурност јер да је рађено у пуном саставу број завршених предмета био би занемарљив. Такође, важно је истаћи и да старих предмета практично и немамо — рекао је Цамић.

Он је истакао да је драстично смањен број кривичних дјела шумске крађе и да је закон највише кршен у области криминарства, недозвољене трговине, а евидентирана су и против-

правна заузимање земљишта, nanoшење лакших тјелесних повреда, крађе, угрожавање безбједности јавног саобраћаја, фалсификовање исправа, као насиље у породици и породичној заједници.

— Приоритет у раду су били предмети кривичних дјела са елементима корупције, грађење објеката без грађевинске дозволе, насиље у породици и породичној заједници. Незнатан број ових предмета остао је незавршен због тога што су практично примљени при крају прошле године. У овом периоду је изречено 23 одсто условних осуда, 42 одсто затворских и 35 одсто новчаних казни — казао је председник Основног суда у Рожајама.

Цамић је појаснио да у кривичном поступку није било предмета гдје је наступила застарјелост кривичног го-

Цамић

њења и да је у предметима извршења кривичних санкција постигнута добра ажурност. Истиче да је тај ниво постигнут добром ангажованошћу полиције по наредбама за привођење.

— У предметима ове врсте који су остали незавршени издате су наредбе за расписивање националних и међународних потјерница за осуђеницима. Суд је испунио норму рада преко 190

процената што значи да је један судија радио као два. У кривичним предметима је по жалбама укинута свега 10,85 посто, а у парничним 26 процената предмета. На нивоу суда укинута је 18 одсто свих врста предмета и ови проценти нам дају за право да констатујемо да смо имали обиман посао који су судије радиле стручно и квалитетно што је и оцијенио Виши суд — нагласио је Цамић.

Када је ријеч о транспарентности рада ове судске instance, Цамић наводи да је на сајту суда постављено више од 100 одлука из грађанске и кривичне материје, као и општа акта, информатор о раду и разне информације.

У прошлој години није било контролних захтјева за заштиту права на суђење.

— С обзиром на то да су судије прептерећене тешким и сложеним пословима, а имајући у виду и њихов материјални статус, потребно је имати више разумјевања како за њихов тако и за рад службеника и намјештенника у судској администрацији. Скоро у свим судовима је све теже обезбједити записничаре што и те како утиче на функционисање суда — истиче Цамић.

В.Р.А.

Основни суд у Рожајама је током 2011. године примио у рад 2.645 предмета, док је извршења на основу вјеродостојне исправе било 1.965 што указује да је у односу на годину раније број предмета повећан за пет одсто. Примљено је 226 кривичних предмета, 67 истрага, 171 истражна радња, 40 предмета по кривизи малољетника, 215 Кв, 174 ккс предмета, 583 парнична, 248 мал предмета, 77 оставинских, 18 ванпарничних и 750 предмета извршења на основу извршне исправе. У извјештају о раду суда за прошлу годину констатују како је дугогодишња ажурност судија допринијела чињеница да је у овом периоду евидентирано 89,10 процената укупно завршених предмета док је незавршених око 11 одсто.

— Потпуна ажурност постигнута је у предметима истрага, истражних радња, предметима по кривизи малољетника, ванрасправним кривичним и ванпарничним предметима по уписнику Р, тако да су на крају извјештајног периода завршени сви предмети који су били у раду код овог суда, односно завршено је око 86 процената кривичних и 88,5 одсто парничних предмета. Као највећи успјех суда сматрамо предмете извршења на